

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: II
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 1 от 7

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:
 Декан на ФОЗ
 (Проф. д-р С. Янкуловска, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА
 ОТ УЧЕБНАТА 2019/2020 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА
 ПО
„ЗДРАВНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО“
 ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„МАГИСТЪР”
 ПО РЕДА НА ЧЛ. 3 (АЛ. 2 И 3) ОТ ЕДИ-2006
 СПЕЦИАЛНОСТ
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
 ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН
 2019

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 2 от 7

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: втори

Хорариум: 30 часа лекции

Кредити: 4,0

Преподаватели:

1. Проф. д-р Силвия Александрова- Янкуловска, дмн
2. Доц. д-р Гена Грънчарова, дм

1. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Здравно законодателство” е задължителна съгласно Единните държавни изисквания за специалност „Управление на здравните грижи” на ОКС „магистър“ след бакалавър по други специалности и е част от общата дисциплина „Основи на правото и здравно законодателство“. Включена е за изучаване във втори семестър паралелно с дисциплината „Социална медицина”, което е необходимо условие за добро усвояване на предвидения в програмата материал. Тя е единствената дисциплина, която запознава студентите с основите на здравното законодателство и освен специфичната подготовка, която им предлага, разширява техния общ кръгзор. Придобитите знания са необходими на студентите както в хода на по-нататъшното им обучение, така и в бъдещата им практика при анализ на социално-здравните явления и вземане на организационни и управленчески решения.

Обучението по дисциплината „Здравно законодателство” има за **цел** да запознае бъдещите ръководители по здравни грижи със системата на здравеопазване и необходимостта от нейното правно регулиране, със здравната реформа в България и нейните законодателни основи, с основните функции и принципи на здравното законодателство и със съдържанието на основните и специфичните здравни закони.

Учебното съдържание е обособено в следните раздели:

1. Общи въпроси на здравното законодателство.
2. Основни положения на Закона за здравето като устройствен (конститутивен закон)
3. Основни положения на Закона за лечебните заведения
4. Основни положения на Закона за здравното осигуряване
5. Други специфични закони и подзаконови нормативни актове.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основен очакван резултат от обучението по здравно законодателство е изграждането на правилно виждане за законовите основи на развитие на съвременното здравеопазване. Очаква се студентите да се научат да работят с текстовете на основните нормативни актове и да могат да използват самостоятелно при необходимост електронните източници на основните законодателни документи.

След преминаване на курса по здравно законодателство магистрите по УЗГ трябва:

- Да познават същността на здравеопазването като система;

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 3 от 7

- Да познават основните насоки на здравната реформа в България;
- Да разбират същността на здравното законодателство, разликите между етични и правни норми, функциите и основните принципи на здравното законодателство;
- Да разбират конституционните основи на здравното законодателство;
- Да класифицират и характеризират видовете законодателни актове и принципите на тяхното изработване и приемане;
- Да познават съдържанието на основните здравни закони:
 - Закон за здравето;
 - Закон за здравното осигуряване;
 - Закон за лечебните заведения.

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекционно изложение
- Мултимедийни презентации
- Дискусии по нормативните актове

Лекционното изложение е основен метод за даване на нови знания по учебната дисциплина. Те се водят с целия курс студенти и се осигуряват от мултимедийни презентации, представяни чрез видеопроектори в лекционна зала.

Чрез лекционните занятия се разясняват основните понятия в социалното и здравно законодателство, очертават се най-важните закономерности и се обръща внимание на студентите върху новите моменти в съответните нормативни актове, настъпили в периода след отпечатване на последното издание на учебника.

По време на лекциите се дава възможност на студентите за дискусии по презентациите и се подчертава необходимостта от допълнително самостоятелно изучаване на учебния материал, представен в съответните глави на учебника по „Социална медицина“ в предвиденото време за извънаудиторна работа и подготовка за семестриалния изпит.

Дават се също указания самостоятелна работа със съответните Интернет базирани нормативни документи в сайтовете на Министерство на здравеопазването, Национална здравноосигурителна каса и Българския правен портал – lex.bg.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ

N	ТЕМИ	Лекции
1	Здравната система като социална система	2
2	Здравна служба	2
3	Здравните системи в развитите страни	2
4	Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г.	2
5	Основни насоки на здравната реформа в България.	2

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 4 от 7

6	Законодателни основи на здравната реформа.	2
7- 8-9	Закон за здравето.	6
10-11	Закон за здравното осигуряване.	4
12-13	Закон за лечебните заведения.	4
14	Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти	2
15	Заклучителна лекция - обобщение	2
	ОБЩО	30

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ

1. Здравната система като социална система (2 ч.). Определение на здравната система като социална система. Фундаментални цели и функции. Еволюция на здравните системи. Три поколения реформи. Концепцията на СЗО за оценка на здравните системи.

2. Здравна служба (2 ч.). Определение на понятието „здравна служба“. Здравни институции с делим и неделим ефект. Разграничаване на понятията „здравна помощ“ и „медицинска помощ“. Класификация на видовете здравна помощ. Основни характеристики на здравната помощ. Нива на здравна помощ. Фактори за развитие на здравната служба, Функции и организационни принципи.

3. Здравни системи в развитите страни (2 ч.). Определение на основните понятия – здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт. Нива на здравна политика и здравни органи. Приоритети на здравната политика в развитите страни. Типология на здравните системи в развитите страни. Характеристика на трите модела на здравни системи в развитите страни – държавен монополизъм (държавно здравеопазване – система на Бевъридж), система на либералния плурализъм (предимно частна форма на здравно обслужване) и система на ограничения егитизъм (здравно осигурителна система).

4. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г. (2 ч.). Характеристика на 7-те етапа в развитието на здравеопазването и здравното законодателство: 1878-1888; 1889-1912; 1913 – 1918; 1919 – 1929; 1929 – 1944; 1945 – 1989 и след 1989.

5. Основни насоки на здравната реформа в България (2 ч.). Цели и принципи на здравната реформа. Структурна и финансова реформа. Характеристика на реформата в лечебната дейност.

6. Законодателни основи на здравната реформа (2 ч.). Сходство и различие между правни и деонтологични норми. Същност на понятието „здравно законодателство. Организационна и защитна функция на здравното законодателство. Основни принципи на здравното законодателство и отражението им в международни актове и в Конституцията на Р България. Законодателна, изпълнителна и съдебна власт. Законодателна инициатива Класификация и характеристика на законовите и подзаконовите нормативни актове. Основни принципи при издаването на нормативните актове.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 5 от 7

7. Закон за здравето (2 ч.). Национална система за здравеопазване и дейности по опазване на здравето. Органи на управление на НЗС. Държавен здравен контрол – органи и техните функции. Здравни заведения. Здравна информация и документация. Национална здравноинформационна система.

8. Закон за здравето (продължение - 2 ч.). Дейности по опазване на здравето. Осигуряване на здравословна жизнена среда. Дейности за въздействие върху рискови за здравето фактори – ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и употребата на наркотични вещества. Контрол на заразните заболявания. Медицинско обслужване. Достъпност и качество на медицинската помощ. Права и задължение на пациента. Медицинска помощ при спешни състояния. Медицинска експертиза, Медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи.

9. Закон за здравето (продължение - 2 ч.). Здравна закрила на определени групи от населението. Здравна закрила на децата. Репродуктивно здраве. Асистирана репродукция. Генетично здраве и генетични изследвания. Закрила на психичното здраве. Задължително настаняване и лечение. Неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве. Медицинско образование. Медицинска професия. Медицинска наука.

10. Закон за здравното осигуряване (2 ч.). Задължително здравно осигуряване – основни принципи. Национална здравноосигурителна каса – органи на управление и техните функции. Финансово устройство на НЗОК. Осигурени лица – права и задължения. Здравноосигурителни вноски.

11. Закон за здравното осигуряване (продължение - 2 ч.). Обхват на медицинската помощ при задължителното здравно осигуряване. Национален рамков договор. Договор между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ. Информационно осигуряване на дейността на НЗОК. Контрол, експертиза, спорове. Европейска здравноосигурителна карта. Трансгранично здравно обслужване. Доброволно здравно осигуряване.

12. Закон за лечебните заведения (2 ч.). Общи положения. Класификация и характеристика на лечебните заведения за извънболнична и болнична помощ. Други здравни заведения. Създаване и закриване на лечебни заведения. Национална здравна карта. Областни здравни карти. Регистрация и разрешения за осъществяване на дейност на лечебните заведения.

13. Закон за лечебните заведения (продължение - 2 ч.). Структура, управление и персонал на лечебното заведение. Структура на лечебните заведения за болнична помощ. Управление и контрол на лечебните заведения. Консултативни органи – медицински съвет, лечебно-контролна комисия, комисия по вътреболнични инфекции, съвет по здравни грижи. Персонал в лечебните заведения. Болнично настоятелство. Участие на лечебните заведения в медицинското образование. Взаимодействие между лечебните заведения. Финансиране на лечебните заведения.

14. Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти (2 ч.). Разглежда се съдържанието на понятието „професионално-съсловни организации“ и направените законодателни промени през 2018 г. В отделен раздел се представят условията за упражняване на професията от медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, от зъботехниците и от помощник-фармацевтите. Анализират се функциите на съсловните организации и органите

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 7

на управление на национално и регионално ниво и условията за членство, правата и задълженията на членовете на професионалните организации. Във втората част на лекцията се разглежда съдържанието на Наредба № 1 за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно.

15. Заключителна лекция (2 ч.). Обобщаване на основните понятия и положения, въведени в цялостния лекционен курс по учебната дисциплина.

7. МЕТОДИ НА КОНТРОЛ

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ

Текущият контрол включва отчитане на редовното посещение на лекции и участието на студентите в дискусии по време на лекциите.

В края на очните занятия се провежда междинен тест от 30 въпроса с множествени отговори, обхващащи всички лекции. Времето за изпълнение на теста е 45 минути. Минималното изискуемо ниво на успешно положен тест е 60% , т.е. 18 верни отговора. За всеки следващ верен отговор студентът получава по 0,25.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Заключителният контрол включва решаване на финален електронен тест от 30 въпроса с множествени отговори, обхващащи целия учебен материал. Времето за изпълнение на теста е 45 минути. Минималното изискуемо ниво на успешно положен тест е 60% , т.е. 18 верни отговора. За всеки следващ верен отговор студентът получава по 0,25.

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНАТА ОЦЕНКА

Крайната оценка се оформя от оценката от предварителния тест (ОПТ), оценката от заключителния тест по време на изпита (ОЗТ), като се прилага следната формула:

$$0,2 \times \text{ОМТ} + 0,8 \times \text{ОЗТ}$$

Отчита се също редовното посещение на лекции. При посещаемост над 90% в рамките на очните занятия студентът получава бонус от 0,25, който се добавя към изчислената по горната формула оценка.

Крайната оценка се закръгля до единица в полза на студента (напр. 3,50 или 3,75 на 4,00) и се вписва в учебната документация.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ

Общ брой кредити: **5,0**

Сумарната кредитна оценка се формира от:

1. Кредити от присъствие на лекции
2. Кредити от самостоятелна подготовка за семестриален изпит
3. Кредити от успешно положен семестриален изпит

9. КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛНИЯ ИЗПИТ

1. Здравната система като социална система.
2. Здравна служба.
3. Типология на здравни системи.
4. Здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 7 от 7

5. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
6. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г.
7. Основни насоки на здравната реформа в България
8. Същност на здравното законодателство.
9. Основни функции и принципи на здравното законодателство.
10. Конституционни основи на здравното законодателство.
11. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
12. Закон за здравето – основни положения.
13. Закон за здравното осигуряване – основни положения.
14. Закон за лечебните заведения – основни положения.
15. Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Здравна система и здравна служба. В:** Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018.
2. **Законодателни основи на здравната реформа в България. В:** Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018.
3. **Текстове на нормативни актове:**
 - a. Закон за здравето - Български правен портал – www.lex.bg
 - b. [Закон за здравното осигуряване](#) - Български правен портал – www.lex.bg
 - c. Закон за лечебните заведения - Български правен портал – www.lex.bg
 - d. Закон за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите (загл. изм. - ДВ, бр. 91 от 2018 г.) - www.lex.bg
 - e. Наредба № 1 от 8 февруари 2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно - www.lex.bg

АВТОРИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, дмн
Доц. д-р Гена Грънчарова, дм